

Metodika k sociálnej posudkovej činnosti

Metodika je vypracovaná pre potreby vykonania sociálnej posudkovej činnosti podľa zákona 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri sociálnej posudkovej činnosti v rámci integrovanej posudkovej činnosti sa používa „Dotazník k sociálnej posudkovej činnosti“ uvedený v prílohe č. 1 vyhlášky č. 51/2025 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dotazník obsahuje 36 základných otázok a 32 doplňujúcich otázok zameraných na zmapovanie ťažkostí u detí a dospelých osôb. Cieľom je posúdiť mieru ťažkostí posudzovanej osoby pri uskutočňovaní jednotlivých činností.

Postup pri posudzovaní a vyplňaní dotazníka

Posudzovanie prostredníctvom dotazníka sa vykonáva v domácnosti posudzovanej osoby zamestnancami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ako pracovnú metódu používame rozhovor s klientom. Je dôležité, aby každý klient mal možnosť viesť rozhovor so sociálnym pracovníkom v súkromí (pokiaľ to je možné zabezpečiť).

Sociálny pracovník sa oboznámi so všetkými podkladmi, ktoré posudzovaná osoba predložila spolu so žiadosťou pred výkonom sociálnej posudkovej činnosti.

Rozhovor

- Začnite rozhovor s klientom tým, že sa predstavíte menom, názvom pracovnej pozície a účel, pre ktorý ste navštívili domácnosť klienta;
- Vysvetlite zmysel dotazníka a jeho význam pre klienta (zistenie ťažkostí, ktoré má pri vykonávaní rozličných činností a intenzitu ťažkostí);
- Poučte klienta o jeho právach;
- Buďte ústretoví, zdvorilí, ale s primeranou sebadôverou;
- Nastavte tón hlasu- od začiatku hovorte pomaly a zreteľne;
- Prejavte záujem;
- Majte na pamäti, že každý klient môže potrebovať inú úroveň informácií a podpory, aby vyplňanie dotazníka išlo hladko;
- Zvoľte vhodnú verziu dotazníka v prístupnom formáte.

Rozhovor začnite otázkami ohľadom **osobných údajov posudzovanej osoby** (overenie údajov v žiadosti):

- Meno a priezvisko
- Adresa pobytu
- Dátum narodenia

Sociálny pracovník pred položením konkrétnych otázok z dotazníka zisťuje stav posudzovanej osoby pomocnými otázkami zameranými na:

1. Aktuálny zdravotný stav, pričom sa prihliada na:
 - fyzické a duševné choroby,
 - poranenie,
 - psychické alebo emocionálne problémy a
 - chronické ochorenie
2. Aktuálny emočný stav
3. Používanie zdravotníckych pomôcok alebo kompenzačných pomôcok (okuliare, načúvací aparát, mechanický vozík, atď.)

Sociálny pracovník ďalej pokračuje s otázkami v dotazníku, najskôr vysvetlí posudzovanej osobe, čo znamená mať ťažkosti s nejakou činnosťou a v akej miere môžu tieto ťažkosti byť, v porovnaní s osobou bez zdravotného postihnutia napríklad, ak to porovnajú so svojím členom rodiny alebo známym, ktorí nemajú nejaké závažnejšie zdravotné obmedzenia:

0 = žiadne ťažkosti

1 = mierne ťažkosti – posudzovaná osoba musí vynaložiť námahu pri vykonávaní danej činnosti a vyžaduje občasnú pomoc

2 = stredné ťažkosti – posudzovaná osoba má výrazné problémy pri vykonávaní danej činnosti a vyžaduje pravidelnú pomoc

3 = vážne ťažkosti – posudzovaná osoba má závažné problémy pri vykonávaní danej činnosti a vyžaduje neustálu pomoc

4 = extrémne ťažkosti alebo až neschopnosť vykonávať danú činnosť

Sociálna posudková činnosť sa vykonáva dvomi sociálnymi pracovníkmi v mieste bydliska účastníka konania o integrovanom posudku (ďalej len „účastník konania“), resp. v mieste, na ktorom sa účastník konania obvykle zdržiava. Posudzovaná osoba má možnosť si určiť fyzickú osobu, za ktorej prítomnosti sa má vykonať sociálna posudková činnosť.

V rámci vykonávania sociálnej posudkovej činnosti sa pri prvom kontakte s posudzovanou osobou využívajú najmä

- metóda riadeného štruktúrovaného rozhovoru a
- metóda pozorovania,

ktoré umožňujú získať dostatok potrebných informácií pre komplexné zhodnotenie osobných predispozícií účastníka konania a reálne využívanie jeho životných ambícií.

Prevažnú časť informácií o účastníkovi konania čerpá sociálny pracovník z riadeného rozhovoru, pričom si všíma aj komplementárne prvky komunikácie ako sú neverbálne signály, vrátane reči tela. Uvedené neplatí vo výnimočných prípadoch, kedy sú dominantnými výrazovými prostriedkami neverbálne prvky komunikácie (napríklad pri poruche reči, jazykovej bariére, a i.).

Počas vykonávania sociálnej posudkovej činnosti je potrebné, aby sociálny pracovník **rešpektoval a dodržiaval**

- základné ľudské práva a slobody,

- etický kódex sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce,
- Zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Vyhlášku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 51/2025 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon 71/1971 zákon o správnom konaní a
- ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy.

Sociálny pracovník zaobchádza s každým človekom starostlivo a úctivo, majúc na zreteli individuálne rozdiely, kultúrnu, náboženskú, národnostnú a etnickú rôznorodosť. Usiluje sa o podporu a zveľadenie spôsobilostí účastníka konania, podporuje jeho vlastnú zodpovednosť a autonómiu, právo na sebaurčenie a spoluúčasť.

V rámci sociálnej posudkovej činnosti sa posudzuje účastník konania. Ide najmä o hodnotenie jeho schopnosti riešiť sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia a nepriaznivú sociálnu situáciu vyplývajúce z funkčných dôsledkov jeho zdravotného stavu vlastným pričinením a zisťovanie jeho pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít, občianskych aktivít, rodinných aktivít a voľnočasových aktivít, ale aj ambícií.

Posudzovanie **rodinného prostredia** účastníka konania zahŕňa najmä hodnotenie možností a schopností blízkych osôb (príbuzných v priamom rade, súrodenci, manžel/manželka a iné navzájom blízke osoby) participovať na poskytovaní osobnej pomoci, ktorú je potrebné zabezpečiť účastníkovi konania. Sociálny pracovník zisťuje, či účastník konania má blízke osoby, a ak áno, či majú možnosti a schopnosti (vrátane vôle) poskytovať mu osobnú pomoc a podporu. Informácie tohto druhu využívajú primárne za účelom navrhnutia vhodnej formy pomoci.

Taktiež sa posudzuje **prostredie**, ktoré ovplyvňuje možnosti začlenenia účastníka konania do spoločnosti. Hodnotí sa najmä dopravná obslužnosť, dopravné systémy a podmienky bývania, vrátane dostupnosti a prístupnosti verejných služieb. Hodnotia sa fyzické (architektonické) a informačné aspekty prístupnosti prostredia.

Sociálny pracovník po príchode k miestu bydliska účastníka konania má za úlohu zisťovať aj okolité prostredie bydliska, bezbariérový vstup do nehnuteľnosti, ktorá je bydliskom účastníka konania ako aj občiansku vybavenosť v blízkosti tejto nehnuteľnosti.

Sociálny pracovník v rámci výkonu sociálnej posudkovej činnosti zisťuje funkčné dôsledky zdravotného stavu účastníka konania v oblastiach mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov a sebaobsluhy.

V **oblasti mobility a orientácie** sociálny pracovník zisťuje znevýhodnenia, ktoré vyplývajú účastníkovi konania z funkčných dôsledkov jeho zdravotného stavu, a to napr. v prístupe k veciam osobnej potreby alebo v schopnosti orientovať sa v konkrétnom prostredí.

V **oblasti komunikácie** sa zisťuje u účastníka konania jeho schopnosť dorozumieť sa so spoločenským prostredím a schopnosť získať a použiť informácie bežným spôsobom ako fyzická osoba bez zdravotného postihnutia za rovnakých podmienok.

Príklad: Posudzovaná osoba sa repetitívne pýta na ulici okoloidúcich, koľko je hodín, avšak informáciu už nevie ďalej vyhodnotiť a narábať s ňou ;, alebo sa môže opýtať na cestu domov,

avšak informáciu nevie prakticky využiť, aby sa domov dostal . Informácie tohto druhu poskytnú sociálnemu pracovníkovi najmä osoby, ktoré sú s účastníkom konania v bežnom styku.

V rámci riadeného rozhovoru sociálny pracovník zisťuje, či má posudzovaná osoba **zvýšené výdavky** spojené s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, prevádzkou osobného motorového vozidla auta a so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom a zistenia zaznamená do zápisu.

Sociálny pracovník má taktiež v rámci vykonávania sociálnej posudkovej činnosti zistiť, aká pomôcka by bola vhodná na uľahčenie vykonávania činností, ktoré by inak účastník konania nevedel vykonávať bez pomoci inej osoby, resp. by ich musel vykonávať s nadmernou fyzickou záťažou.

V oblasti **sebaobsluhy** sa zisťuje, či má účastník konania problémy s prípravou jedla, jeho konzumáciou, zabezpečovaním si osobnej hygieny a či je schopný vykonávať v rámci starostlivosti o domácnosť domáce práce.

Sociálny pracovník vyplní v spolupráci s posudzovanou osobou, a za prítomnosti osoby ktorú si posudzovaná osoba zvolí, dotazník k sociálnej posudkovej činnosti.

Usmernenie k vyplneniu dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti

Otázky č. 1 až 36 a doplnujúce otázky D1 – D32 sociálny pracovník vyplní v súčinnosti s účastníkom konania. Doplnujúce otázky D30 – D32 sa vyplnia číslom (počet dní) podľa zistení.

Podľa **miery pociťovaných ťažkostí** u účastníka konania, v spojení so závermi posudzovania jeho individuálnych predpokladov, rodinného prostredia a prostredia, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, je potrebné priradiť jednotlivým položkám dotazníka jedno z nasledujúcich čísiel:

0 = žiadne ťažkosti

1 = mierne ťažkosti

2 = stredné ťažkosti

3 = vážne ťažkosti

4 = extrémne ťažkosti alebo neschopnosť

Pri určovaní miery ťažkostí sa zohľadňuje, či účastník konania musí pri vykonávaní činností vynaložiť zvýšenú námahu, či pociťuje bolesti alebo iné nepríjemné pocity, či činnosti vykonáva pomalšie alebo či ich vykonáva iným spôsobom, než je obvyklé. Miera ťažkostí účastníka konania vykonávať konkrétnu činnosť spôsobom, ktorý je obvyklý, bežný (teda v **prijateľnom štandarde**), zodpovedá prevažujúcej miere jeho ťažkostí v celom posudzovanom období (poslednom mesiaci pred vyplňaním dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti).

Pri zisťovaní ťažkostí účastníka konania sa nezohľadňuje využívanie pomoci alebo podpory inej osoby, ani používanie zdravotníckych pomôcok alebo kompenzačných pomôcok.

U neplnoletého účastníka konania sa pri zisťovaní ťažkostí neprihliada na ťažkosti, ktoré má neplnoletá fyzická osoba rovnakého veku a pohlavia a potrebu pomoci v rovnakej miere, ktorá vyplýva z **bežnej rodičovskej starostlivosti**.

Na predmetný pojem je potrebné nahliadať tak, že pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej osoby na pomoc, dohľad a osobnú asistenciu pri uspokojovaní základných životných potrieb sa posudzovaná osoba porovnáva s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia, bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Berie sa teda do úvahy rozdiel v miere a intenzite pomoci a podpory poskytovanej takejto fyzickej osobe pri jednotlivých činnostiach.

Pojem „bežná rodičovská starostlivosť“ je potrebné spájať so slovným spojením „*poskytovaná neplnoletej fyzickej osobe rovnakého veku a pohlavia*“. Uznáva sa pritom, že rodičovská starostlivosť pri uspokojovaní základných životných potrieb u detí odkázaných na pomoc inej osoby je náročnejšia, a tým mimoriadna (nie bežná) v porovnaní so starostlivosťou o deti bez postihnutia a tým ju nemožno spravodlivo považovať za bežnú rodičovskú starostlivosť.

Z uvedeného dôvodu je potrebné prihliadať na skutočnosť, že napr. zabezpečenie úkonov stravovania, hygieny alebo sprevádzania dieťaťa do školy, odkázaného na pomoc inej fyzickej osoby (napríklad z dôvodu ťažkej poruchy osobnosti, intelektu alebo správania), je náročnejšia časovo ako aj fyzicky ako zabezpečenie daných úkonov u dieťaťa bez zdravotného znevýhodnenia.

Príklad: U 8-ročného dieťaťa bez zdravotného postihnutia je možné očakávať relatívne samostatný výkon činnosti jedenia, zatiaľ čo dieťa s telesným postihnutím môže mať problém najesť sa samo a je potrebné ho kŕmiť alebo, dieťa s duševnou poruchou nemusí mať problém najesť sa, ale môže byť potrebné neustále dohliadať na proces jedenia (dieťa zabudne jesť, odvedie sa jeho pozornosť na iné veci a pod.). V oboch prípadoch nejde o „bežný výkon činnosti“, a teda o potrebu fyzickej pomoci alebo osobitného dohľadu, nad rámec bežnej rodičovskej starostlivosti.

Príklad: Dieťa so zrakovým postihnutím vo veku 8 rokov napr. nemusí zvládnuť vykonať prevažnú časť zručností potrebných na prípravu jednoduchého jedla, ako napr. krájanie, natieranie, použitie mikrovlnky na ohriatie jedla. Taktiež nemusí zvládnuť samé premiestniť jedlo na tanieri, pri pohybovaní v domácom prostredí používa ruky na kontrolu priestoru a orientáciu na stole.

V oblasti hygieny sa posudzuje, či si posudzované dieťa dokáže samostatne zabezpečiť úkony hygieny primerane veku, t. j. napr. u 8-ročného dieťaťa je bežné, že si umýva zuby samostatne, pričom dieťa s funkčnými dôsledkami zdravotného stavu rovnakého veku nemusí byť schopné túto činnosť samostatne vykonať; umývanie musí vykonať iná osoba alebo dieťa potrebuje dohliadanie, aby činnosť vôbec vykonalo alebo aby ju vykonalo správne.

Príklad: Dieťa so zrakovým postihnutím rozumovo aj psychicky zvláda používanie hygienických zariadení. Môže mať ale problém s orientáciou v kúpeľni, vnímaním hĺbky (napr. pri vystupovaní alebo vstupovaní do vane), nemusí vedieť správne odhadnúť vzdialenosť nohy od zeme a tomu prispôbiť vykročenie; môže mať problém s výberom a identifikáciou hygienických prípravkov. Pri posúdení odkázanosti je potrebné zohľadňovať, či sa jedná o dieťa, ktoré je nevidiace od narodenia a malo by uvedené úkony vedieť zvládnuť rovnako, ako zdravé dieťa v rovnakom veku, alebo dieťa prišlo o zrak nedávno, alebo má iný druh zrakového postihnutia.

Nie bežná rodičovská starostlivosť je skutkový stav starostlivosti rodiča o dieťa pri uspokojovaní jeho základných životných potrieb, ak si dieťa vyžaduje každodennú

mimoriadnu starostlivosť - pomoc inej fyzickej osoby nad rámec starostlivosti u dieťaťa rovnakého veku a pohlavia bez funkčných dôsledkov zdravotného stavu - teda taká, ktorá svojím rozsahom, intenzitou alebo náročnosťou podstatne presahuje starostlivosť poskytovanú dieťaťu toho istého veku a pohlavia, ktoré nemá zdravotné postihnutie s funkčnými dôsledkami.

Neprihliada sa pritom na potrebu pomoci pri dodržiavaní liečebného režimu, ktorá nevyplýva z funkčných dôsledkov spôsobených zdravotným stavom, resp. na potrebu mimoriadnej pomoci, dohľadu alebo starostlivosti pri uspokojovaní základných životných potrieb, ktorá nevyplýva z funkčných dôsledkov dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa, ale napr. z dôvodu vekom neodôvodniteľnej neznalosti, neskúsenosti, pohodlnosti a pod. Očakáva sa totiž, že dieťa príslušného veku disponuje dostatočnými fyzickými, duševnými a zmyslovými schopnosťami, aby túto činnosť mohlo zvládnuť bez mimoriadnej rodičovskej starostlivosti tak, ako iné deti rovnakého veku a pohlavia bez funkčných dôsledkov zdravotného stavu.

Otázky Dotazníka k sociálnej posudkovej činnosti sú rozčlenené do **6 oblastí základných životných potrieb** - sebaobsluha, pohyblivosť, domácnosť, pochopenie a komunikácia, vzťahy s ľuďmi, účasť v spoločnosti. Dotazník pozostáva z 36 základných otázok a 32 doplňujúcich otázok. Tento dotazník vyplňa sociálny pracovník, a to za účasti účastníka konania a na základe zistení skutkového stavu. V dotazníku uvedie mieru ťažkostí, ktorú pociťuje posudzovaná osoba pri jednotlivých otázkach (0 = žiadne ťažkosti, 1 = mierne ťažkosti, 2 = stredné ťažkosti, 3 = vážne ťažkosti, 4 = extrémne ťažkosti alebo neschopnosť) , súčasne sociálny pracovník uvedie v časti komentár doplňujúce informácie k jednotlivým odpovediam od posudzovanej osoby. Príklad: Ak posudzovaná osoba napríklad na otázku č. 17 Prejsť aspoň 1 km odpovie že nedokáže túto činnosť vykonať bez pomôcky, ale s pomôckou ako napríklad barle, chodítko, chodúľka to dokáže tak sociálny pracovník zaznačí, že klient s pomôckou dokáže prejsť 1 km a uvedie konkrétnu pomôcku a pôvod pomôcky do komentára. Pri určovaní miery ťažkostí sa v súlade s metodikou Svetovej zdravotníckej organizácie k aplikácii WHODAS zohľadňuje, či účastník konania musí pri vykonávaní činností vynaložiť zvýšenú námahu, či pociťuje bolesti, alebo iné nepríjemné pocity, či činnosti vykonáva pomalšie, alebo či ich vykonáva iným spôsobom než je obvyklé.

Za **prijateľný štandard** sa na účely vykonávania sociálnej posudkovej činnosti rozumie vykonávanie jednotlivých činností, resp. uspokojovanie základných životných potrieb v kvalite, spôsobom a v čase ktorý je bežný, obvyklý a akceptovateľný (spoločensky prijateľný, primeraný) u ostatných fyzických osôb rovnakého veku a pohlavia bez funkčných dôsledkov zdravotného stavu, s využitím bežne dostupných a obvyklých pomôcok, prostriedkov, predmetov dennej potreby alebo vybavenia domácnosti, verejných priestorov, alebo využitím zdravotníckeho prostriedku, a ktorý umožňuje, aby potreba bola uspokojená bez každodennej pomoci inej osoby. *Podstatnou súčasťou je aj naplnenie účelu pri jednotlivých činnostiach.*

Na predmetný pojem je potrebné nahliadať tak, že pri posudzovaní odkázanosti neplnoletej osoby na pomoc, dohľad a osobnú asistenciu pri uspokojovaní základných životných potrieb sa posudzovaná osoba porovnáva s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia, bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Berie sa teda do úvahy aj rozdiel v miere a intenzite pomoci poskytovanej takejto fyzickej osobe pri jednotlivých činnostiach.

Do kolónky „Komentár“ sa uvádzajú najmä doplňujúce informácie od účastníka konania k danej otázke.

Alt. 2 Kolónka „Komentár“ je určená na zápis príp. doplňujúcich informácií.

Inštrukcie k jednotlivým otázkam

Sebaobsluha

1. Pripraviť jedlo

Posudzovaná osoba uvedie stupeň ťažkosti, ktoré pri varení má, pričom do komentára sociálny pracovník uvedie, či posudzovaná osoba nie je schopná pripraviť si jednoduché, štandardné jedlo z dôvodu zdravotného stavu, alebo preto, že to nikdy nerobila - nevie to.

Ak je dôvodom zdravotný stav, uvedie sa konkrétny problém.

Ak je dôvodom, že danú činnosť nevie posudzovaná osoba urobiť, lebo ju nikdy nerobila, ale podľa posúdenia sociálneho pracovníka by sa ju bola schopná naučiť a vykonať, sociálny pracovník to zapíše do komentára.

2. Naliať tekutinu do pohára

Vyhodnocuje sa, či posudzovaná osoba vie naliať tekutinu napríklad z fľaše, kanvice, z vodovodu do pohára, pričom sa nevyhodnocuje problém s chôdzou a presunom, ale len úkon naliatia tekutiny do pohára, teda schopnosť zdvihnúť fľašu, kanvicu, otočiť kohútikom a tekutinu bezpečne dostať do pohára.

3. Premiestniť stravu na miesto jedenia

Hodnotí sa schopnosť preniesť tanier, pripravené jedlo samostatne, alebo s použitím pomôcky (barla, palica, elektrický invalidný vozík). Ak posudzovaná osoba používa dve francúzske barle, samo osebe to neznamená, že nezvládne premiestniť si stravu na miesto jedenia. Berie sa do úvahy, ako dlho má posudzovaná osoba pomôcku, či je už na ňu adaptovaná, ak ju nepoužíva, aký je dôvod. Posudzovaná osoba je schopná po fyzickej stránke stravu preniesť, ale z dôvodu psychického postihnutia nekoná zmysluplne, odmieta sa najesť, ak jedlo nie je predložené, hodí tanier na zem (napr. Alzheimerova choroba, demencia, aj poruchy autistického spektra, mentálne postihnutie, duševné poruchy, obsedantno-kompulzívna porucha)

4. Najesť sa a napiť sa (samostatne, nezabudnúť sa najesť, napiť)

Vyhodnocujú sa ťažkosti, aké posudzovaná osoba má pri jedení, či vie samostatne preniesť jedlo a nápoje k ústam, prehĺtať, alebo je potrebné jedlo, pohár, pridržať, alebo úplne ju nakrmiť. Stupeň ťažkostí môže súvisieť so zabúdaním posudzovanej osoby najesť sa, alebo naopak so zabúdaním posudzovanej osoby na to, že už jedla; uvádza sa dôvod. Dôležité je, či ide o zabudlivosť v dôsledku zdravotného postihnutia (napríklad pri Alzheimerovej chorobe alebo demencii, poruchách autistického spektra, mentálnom postihnutí, duševných poruchách, obsedantno-kompulzívnej poruche). Môže sa pridať problém s hltaním, kedy je nutné jedlo podávať sondou. Dôvod ťažkostí je potrebné zaznamenať v komentári.

Za schopnosť najesť sa bežným spôsobom sa nepovažuje prijímanie potravy žalúdočnou alebo inou sondou.

5. Obliecť sa, vyzliecť sa (primerane veku)

Posudzuje sa schopnosť pripraviť si oblečenie, schopnosť obliecť si aj ťažšie a väčšie kusy oblečenia (napr. kabát), zapnutie gombíkov, zaviazanie šnúrok, zipsu, obutie obuvi. Situácia, kedy posudzovaná osoba úkon zvládne s pomocou pomôcok (napr. suchého zipsu, nástroja na obliekanie a vyzliekanie ponožiek a pod.) sa považuje za zvládnutú bez ťažkostí v prípade, ak tento úkon zvládne sama. Ak posudzovaná osoba uvádza ťažkosti, je potrebné ich konkretizovať a uviesť, akým spôsobom úkony vykonáva v súčasnosti.

6. *Ostat' osamote niekoľko dní*

Hodnotí sa schopnosť zobrať si jedlo, psychicky zvládnuť samotu, zabaviť sa, byť v bezpečí, schopnosť vedieť vyhodnotiť náhlu kritickú situáciu (zavolať si pomoc, alebo zavolať susedov, rodinu) a podobne. V prípade ťažkostí sa tieto konkretizujú a je vhodné ich uviesť v komentári.

7. *Použiť hygienické zariadenie – vaňa, sprcha, umývadlo*

Vyhodnocuje sa, či posudzovaná osoba je rozumovo aj psychicky schopná zvládnuť premiestniť sa do kúpeľne, použiť vodovodný kohútik, nastaviť správnu teplotu vody. Či je schopná fyzicky aj psychicky dostať sa do vane, do sprchovacieho kúta, pričom sa sleduje zvládnutie úkonu samostatne s pomocou pomôcok (napríklad vaňová doska, držiak, schodíky, protišmyková podložka atď.), čo je možné chápať ako zvládnutie úkonu bez ťažkostí. Ak je nutná prítomnosť ďalšej osoby, ale len z preventívnych dôvodov, napr. pre posilnenie istoty, je vhodné to uviesť do komentára.

Príklad Posudzovaná osoba vo veku 40 rokov, po prekonanom mnohoorganovom zlyhaní. V súčasnosti pravidelne podstupuje hemodialyzačnú liečbu. Funkčný stav výrazne obmedzený, samostatná mobilita značne znížená nie je schopná sa samostatne dostať do vane (ani s použitím pomôcky). Hodnotí sa to ako neschopnosť použiť hygienické zariadenie.

8. *Umyť sa a osušiť celé telo*

Posudzuje sa schopnosť samostatne si umyť vlasy, vrátane naniesenia šampónu a opláchnutia vlasov, ďalej schopnosť umyť si nohy a celé telo. V prípade potreby pomoci a vykázaní/uvedení ťažkostí pri zvládnutí danej činnosti, je vhodné uviesť do komentára dôvod ťažkostí a spôsob, akým sú činnosti zabezpečované v súčasnosti ako aj výsledok činnosti.

9. *Učesať sa, umyť si zuby, oholiť sa, ostrihať si nechty*

Hodnotí sa u posudzovanej osoby záujem eventuálne nezáujem o osobnú hygienu, schopnosť zvládnuť úkon fyzicky, schopnosť vyčistiť si zuby, učesať sa, oholiť sa, urobiť si základnú manikúru.

V rámci posudzovania sa nehodnotia ťažkosti s presunom do kúpeľne, problém ustáť pred zrkadlom, ale schopnosť vykonať úkon ako taký aj v prípade, kedy má účastník konania všetko prinesené a po ruke. Nevyhodnocuje sa samotná technika umytia. V prípade, ak posudzovaná osoba uvádza, že napríklad ju chodí česať suseda, že sa sama nečese, je vhodné uviesť dôvod, či je to preto, lebo je tak zvyknutá, alebo nezdvihne ruku, nevie to.

10. *Vymeniť si hygienické vložky a plienky*

Posudzuje sa rozpoznanie potreby vymeniť si hygienické pomôcky, schopnosť vymeniť si ich samostatne, bez pomoci, očistenie stómie a výmena vrecka.

11. *Včas použiť WC*

Hodnotí sa u posudzovanej osoby schopnosť, resp. miera ťažkostí zvládnuť úkon rozumovo (uvedomenie si potreby ísť na WC, schopnosť ísť na WC po výzve). Schopnosť zvládnuť úkon fyzicky, t. j. či posudzovaná osoba dokáže prejsť na WC, alebo použiť bažanta, suché WC; či sa sama usadí a zdvihne; či je potrebné pomôcť s presadaním. Do komentára je vhodné uviesť typ WC a v prípade ťažkostí, identifikovať ich (napríklad problémy má so sadaním na WC a vstávaním, nemá nadstavec). Situáciu, kedy osoba zvládne použiť napríklad suché WC včas, sama, možno hodnotiť ako bez ťažkostí, napriek tomu, že nepoužije bežnú toaletu.

12. Dodržiavať a pochopiť určený liečebný režim a pokyny lekára alebo zdravotnej sestry

Posudzovaná osoba nie je psychicky alebo fyzicky schopná zabezpečiť si úkony liečebného režimu (napríklad rozpoznať správny liek a pravidelne ho užiť, inhalovať, aplikovať si inzulín, zmerať hladinu cukru); alebo v prípade, že nemá určenú medikamentóznú liečbu, rozpoznať riziko ohrozenia svojho zdravia, postarať sa o seba v bežnej, „život neohrozujúcej situácii“ v prípade drobného poranenia, nevoľnosti, zvýšenej teploty a podobne.

Doplňujúce otázky k oblasti Sebaobsluha

D1 Rozpoznať vhodné jedlo a nápoj, zistiť dátum spotreby jedla

Posudzovaná osoba vyhodnotí svoju schopnosť rozpoznať vhodné jedlo (napríklad pri diéte), ale aj bežnú kombináciu potravín; schopnosť vyhodnotiť zdravotne nevyhovujúce potraviny na konzumáciu. Schopnosť nie len zistiť dátum spotreby, ale aj správne naložiť so zistenou informáciou.

D2 Uložiť jedlo, nakrájať jedlo na tanier

Posudzuje sa schopnosť pripraviť si raňajky, naložiť si pripravené jedlo, zohriať ho v mikrovlnke, otvoriť jogurt, uvariť si čaj alebo schopnosť naložiť si jedlo, preniesť si ho.

Ak si posudzovaná osoba nevie jedlo naložiť alebo preniesť a je nutné jej ho naservírovať alebo preniesť, do komentára je vhodné uviesť dôvod.

D3 Dodržiavať diétny režim

Vyhodnotí sa schopnosť pravidelne jesť, jesť len povolené potraviny, schopnosť posúdiť, či danú potravinu môže jesť, vziať si správne jedlo.

D4 Vybrať si oblečenie a obuv primerané okolnostiam

Posudzuje sa schopnosť vybrať si vhodné a čisté oblečenie a obuv primerané okolnostiam. Za takúto schopnosť sa považuje najmä manipulácia s oblečením v súvislosti s denným režimom (napríklad prezlečenie sa do pyžama a naopak), výber oblečenia podľa ročného obdobia či počasia; prezutie sa spojené s vychádzkou.

D5 Rozpoznať rub a líc oblečenia

Hodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby samostatne si správne obliecť oblečenie (napríklad rozpoznanie prednej a zadnej strany oblečenia).

D6 Správne vrstviť oblečenie

Vyhodnotí sa, či je posudzovaná osoba schopná si obliecť napr. spodnú bielizeň, pančuchy v správnom poradí.

D7 Obuť sa, zaviazať šnúrky a vyzuť sa

Posudzovaná osoba uvedie mieru ťažkostí pri obúvaní a vyzúvaní sa a zaväzovaní šnúrok, pričom sa uvádza aj miera ťažkostí napríklad pri obúvaní si špecifickej obuvi (napríklad korčule; lyžiarky a pod.), kedy je nutná pomoc inej osoby. Uvedie mieru ťažkostí pri obúvaní sa samostatne, pričom môže použiť predmety dennej potreby, napríklad lyžicu na topánky (obuvák). Posudzuje sa napr. schopnosť rozpoznať ľavú a pravú topánku.

D8 Vykonávať drobné úpravy oblečenia

Hodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby napríklad prišit' si gombík, zašit' si dierku. Stupeň ťažkostí sa uvedie vo vzťahu k zdravotnému stavu. Ak je dôvodom zdravotný stav, uvedie sa konkrétny problém.

Ak je dôvodom, že danú činnosť nevie posudzovaná osoba urobiť, lebo ju nikdy nerobila, ale v rámci rozhovoru sociálny pracovník zistí, že by bola schopná danú činnosť zvládnuť, uvedie sa to v dotazníku v komentári

D9 Manipulovať s oblečením podľa potreby, rozpoznať čistotu a farbu odevov, vhodne farebne zladiť oblečenie

Vyhodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby vyzliecť si a obliecť si časti oblečenia (napríklad pri použití WC). Hodnotí sa, či v prípade znečistenia oblečenia je posudzovaná osoba schopná iniciovať u pomáhajúcej osoby výmenu oblečenia, alebo sa sama prezlečie.

D10 Previesť vyprázdnenie

Vyhodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby previesť štandardným spôsobom úkon vyprázdnenie .

D11 Použiť hygienické pomôcky

V rámci posudzovania sa hodnotí schopnosť posudzovanej osoby vymeniť si vrecko v prípade stómie, hygienické vložky, plienky, rozpoznanie potreby vymeniť si hygienickú pomôcku. Či je posudzovaná osoba schopná povedať, že ju treba prebaľiť, alebo to nepožaduje, nakoľko nevníma danú potrebu.

Pohyblivosť

13. Vydržať stáť aspoň 20 minút

Hodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby stáť určený čas bez pomôcky, alebo s pomôckou, palicou, barlou, s pomocou chodúľky. Odporúča sa používanú pomôcku zapísať do komentára.

Za zvládnutie stáť bez ťažkostí sa nemyslí stáť s použitím vertikalizátora.

14. Zmeniť polohu (vstať, posadiť sa, ľahnúť si, zmeniť polohu počas ležania)

Posudzuje sa schopnosť zmeniť polohu samostatne, bez pomoci inej osoby, pričom za samostatnú schopnosť vstať sa považuje aj prípad, kedy sa oprie o nábytok.

15. Premiestňovať sa po svojom byte/dome/záhrade

Hodnotí sa schopnosť premiestňovať sa bez pomoci pomôcky alebo inej osoby. V prípade, že posudzovaná osoba prejde s pridržaním sa, s oporou barly, pomôckou, na vozíku bez pomoci inej osoby, je vhodné uviesť typ pomôcky a spôsob do komentára (protéza, vozík, palica).

16. Pohybovať sa po schodoch (hore aj dole samostatne)

V rámci posudzovania sa hodnotí schopnosť pohybovať sa po schodoch nielen v priestore bytu, ale aj v exteriéri bez pomoci inej osoby resp. pomôcky.

17. Prejsť peši aspoň 1 km

Hodnotí sa fyzická spôsobilosť posudzovanej osoby zvládnuť chôdzu na určitú vzdialenosť bez použitia pomôcok.

Ak je potreba ich použitia, odporúča sa uviesť to v komentári. V prípade, že posudzovaná osoba prejde s pridržaním sa, s oporou barle, pomôckou, bez pomoci inej osoby, je vhodné uviesť typ pomôcky a spôsob do komentára (protéza, palica).

18. Odísť z bytu alebo domu

Posudzuje sa schopnosť posudzovanej osoby vyhodnotiť situáciu, vedieť, za akým účelom odchádza z bytu, príp. neschopnosť opustiť byt (napr. z dôvodu úzkostnej poruchy).

Príklad: Pokiaľ posudzovaná osoba je schopná opustiť byt len s pomocou sprievodcu, hodnotí sa to ako neschopnosť opustiť byt.

Doplňujúce otázky k oblasti Pohyblivosť

D12 Otvárať a zatvárať dvere

U posudzovanej osoby sa hodnotí fyzická schopnosť otvoriť a zatvoriť dvere samostatne. V prípade psychickej poruchy – otváranie, zatváranie dverí bez logickej príčiny - uvedie sa to do komentára.

D13 Udržať smer chôdze

Hodnotí sa schopnosť udržať smer chôdze bez pomôcky alebo s pomôckou (napr. palica, barly, invalidný vozík). V prípade využitia pomôcky je vhodné uviesť druh pomôcky do komentára.

Domácnosť

19. Urobiť bežný nákup

Posudzuje sa schopnosť obstaráť si bežný nákup, plánovanie nákupu, vyhľadanie príslušného obchodu, výber tovaru, prinesenie bežného nákupu, uloženie nákupu.

20. Nakladať s finančnými prostriedkami

U posudzovanej osoby sa hodnotí, či má ťažkosti s bezpečným používaním finančnej hotovosti alebo platobných kariet ; rozpoznanie a uvedenie si hodnoty peňazí.

21. Navariť jednoduché teplé jedlo

Hodnotí sa, či posudzovaná osoba je schopná uvariť jednoduché jedlo za primerane dlhý čas (napríklad ryžu, cestoviny, zemiaky, čaj), očistiť a nakrájať si potrebné suroviny, dávkovať suroviny, korenie, soľ, ohriať jednoduché jedlo, bezpečne použiť a vypnúť bežný spotrebič (napríklad sporák, varič, kanvicu, mikrovlnnú rúru). Posudzovaná osoba uvedie stupeň ťažkosti, ktoré pri činnosti má, pričom je vhodné uviesť do komentára, či posudzovaná osoba nie je schopná pripraviť si jednoduché, štandardné jedlo z dôvodu zdravotného stavu, alebo preto, že to nikdy nerobila; nevie to. Ak je dôvodom zdravotný stav, uvedie sa konkrétny problém. Ak je dôvodom, že danú činnosť nevie urobiť, lebo ju nikdy nerobila ale v rámci

rozhovoru sociálny pracovník zistí, že by bola schopná danú činnosť zvládnuť, uvedie sa to v dotazníku.

22. Dokázať používať práčku a iné bežné domáce spotrebiče

Hodnotí sa fyzická a psychická schopnosť posudzovanej osoby bezpečne použiť spotrebič na účel, na ktorý je určený.

23. Vykonať bežné upratanie domácnosti

Posudzuje sa vykonanie bežných činností v prijateľnom čase a kvalite a schopnosť skontrolovať výsledok. Bežným uprataním sa rozumie - umyť riad, utrieť rozliatu tekutinu, povysávať, vytrieť podlahu, vyniesť odpad. V prípade, ak má posudzovaná osoba prispôsobenú domácnosť a funkčné ruky, môže jednoduché bežné upratanie zvládnuť aj posudzovaná osoba používajúca invalidný vozík alebo vertikalizátor. Nemyslí sa tým umývanie okien, pranie veľkých kusov bielizne, veľké nákupy a pod. Odporúča sa uviesť do komentára dôvod, pre ktorý uvedené činnosti posudzovaná osoba nedokáže vykonať.

24. Obsluhovať kúrenie

U posudzovanej osoby sa hodnotí, či je schopná otočiť kohútikom kúrenia; v prípade potreby kúrenia drevom, uhlím, či je schopná vložiť kurivo do zariadenia, nastaviť vetranie, bezpečne používať zariadenia, resp. nastaviť vhodnú teplotu s ohľadom na domáce prostredie.

Doplňujúce otázky k oblasti Domácnosť

D14 Vykonávať menšie údržbárske práce a opravy v domácnosti

V prípade, ak posudzovaná osoba uvedie ťažkosti s danou činnosťou, je vhodné uviesť, či nie je schopná napríklad zatiahnuť povolenú skrutku z dôvodu zdravotného stavu, alebo preto, že to nikdy nerobila; nevie to; nemusela to doteraz robiť.

Ak je dôvodom zdravotný stav, odporúča sa uviesť konkrétny problém.

Ak je dôvodom, že danú činnosť posudzovaná osoba nevie urobiť, lebo ju nikdy nerobila, ale v rámci rozhovoru sociálny pracovník zistí, že by bola schopná danú činnosť zvládnuť, je vhodné to uviesť v dotazníku v časti komentár.

D15 Manipulovať s predmetmi dennej potreby, napríklad kľúče, dáždňik, nožnice, otváranie rôznych balení výrobkov

Vyhodnocuje sa psychická a fyzická schopnosť posudzovanej osoby napríklad otočiť kľúčom, otvoriť, zatvoriť dáždňik, bezpečne použiť nožnice (nie napr. strihať stromy), rozbaľiť, otvoriť bežné predmety (napríklad zápalkovú krabičku, jogurt, šampón a podobne).

Pochopenie a komunikácia

25. Ústne komunikovať a chápať obsah bežného hovoreného slova, alebo komunikovať cez telefón, PC (primerane veku)

Posudzovaná osoba uvedie, či má ťažkosti zmysluplne komunikovať, porozumieť komunikácii (napr. oznamu, otázke, žiadosti). Ak áno, identifikované ťažkosti a ich dôvod je vhodné uviesť do komentára. V prípade, že posudzovaná osoba ústne nekomunikuje, je vhodné uviesť formu, ktorú pri komunikácii využíva (napr. alternatívne formy komunikácie).

Príklad: Dieťa vo veku 7 rokov, s neverbálnou komunikáciou. Potrebuje pomôcku (napríklad komunikačný tablet) na každodennú komunikáciu so svojím okolím, nakoľko vykonávanie tejto činnosti je spojené s nadmernou fyzickou záťažou alebo neúmernou dĺžkou trvania činnosti. Osoba, ktorá pomôcku používa, ju musí byť však schopná používať na komunikáciu, inak by pomôcka neplnila účel.

26. Pri posudzovanej osobe so sluchovým postihnutím schopnosť využiť alternatívne formy komunikácie (odčítať z pier/schopnosť čítať simultánny prepis/online titulky/schopnosť dohovoriť sa posunkovou rečou)

Hodnotí sa, či posudzovaná osoba so sluchovým postihnutím vie využívať alternatívne formy komunikácie. V prípade, že alternatívne formy využíva, je vhodné uviesť aké, príp. aký spôsob komunikácie využíva. Odporúča sa uviesť aj dôvod, pre ktorý nevie napríklad odčítať z pier, alebo čítať simultánny preklad, dohovoriť sa posunkovou rečou.

27. Vytvoriť rukou písanú krátku správu primerane IQ a veku

Posudzuje sa schopnosť vytvoriť čitateľnú správu perom, ceruzkou. V prípade ťažkostí sa odporúča uviesť dôvod ťažkostí (napríklad narušená jemná motorika, neschopnosť udržať pero, neschopnosť naučiť sa písať, komunikácia len Braillovým písmom, neschopnosť prečítať napísaný text).

28. Schopnosť porozumieť a vyhodnotiť neverbálnu komunikáciu

U posudzovanej osoby sa hodnotí schopnosť adekvátne reagovať pri komunikácii, ak prítomná osoba plače, smeje sa, hnevá sa. Porozumieť jednoduchým prejavom (napr. gestám, haptike). Vedieť vyhodnotiť komunikáciu zrakom, rozumieť informáciám oznamovaným pohybom.

29. Identifikovať problém a nájsť bežné riešenie, napríklad v prípade pretekajúcej vane zastaviť vodu

Hodnotí sa schopnosť adekvátne reagovať na vzniknutú situáciu, privolať pomoc, vyriešiť jednoduchý problém, vypnúť plyn, vziať si baterku a prečkať krátky výpadok prúdu.

Doplňujúce otázky k oblasti Pochopenie a komunikácia

D16 Inicializovať konverzáciu

U posudzovanej osoby sa hodnotí schopnosť napríklad spýtať sa, koľko je hodín, opýtať sa na cestu, požiadať o pomoc.

D17 Vyjadrovať sa zrozumiteľne

Posudzuje sa schopnosť chápať význam slova, ale aj schopnosť bežným spôsobom rozprávať, bez hrdelných zvukov tak, aby slovo identifikovala aj cudzia osoba, nielen napr. rodinný príslušník. Za bežnú komunikáciu sa nepovažuje napríklad komunikácia pažerákovým hlasom.

D18 Porozumieť základným zvukovým signálom a svetelným signálom

Hodnotí sa schopnosť správne vyhodnotiť signály na semafore, cestnom priecestí, zvuk sanitky a prispôbiť im vhodne svoju reakciu.

D19 Rozpoznať zdravotný problém a v prípade potreby vyhľadať alebo privolať pomoc, napríklad v prípade krvácania alebo kožných prejavov,

U posudzovanej osoby sa hodnotí schopnosť identifikovať závažnosť zdravotného problému, ošetriť si jednoduché poranenie, alebo vyhľadať pomoc, v odôvodnených prípadoch zavolať záchrannú službu (napr. v prípade nevoľnosti, úrazu a podobne).

D20 Zvládnuť úkony potrebné k vybavovaniu úradných záležitostí (podpis, elektronický podpis, banka, pošta)

Posudzuje sa schopnosť nájsť správny úrad, priniesť potrebné dokumenty, vybaviť si v banke trvalý príkaz, poslať balík, podpísať prevzatie, porozumieť jednoduchému administratívne procesu.

D21 Pri účastníkovi konania so sluchovým postihnutím schopnosť vyhľadať, rozpoznať a spracovať vizuálnu informáciu (predmet, text, osobu)

U posudzovanej osoby so sluchovým postihnutím sa hodnotí schopnosť porozumieť vizuálnej informácii.

Vzťahy s ľuďmi

30. Komunikovať s cudzími osobami

U posudzovanej osoby sa hodnotí, či má ťažkosti pri komunikácii s cudzími osobami. V prípade akýchkoľvek ťažkostí (napr. v obchode, na ulici, na úrade, v doprave), a to z rôznych dôvodov (napr. z dôvodu fóbií, úzkostných stavov, strachu z ľudí, z cudzích osôb) sa odporúča uviesť tieto ťažkosti v komentári.

31. Vychádzať s príbuznými, priateľmi a známymi osobami

Hodnotí sa, či má posudzovaná osoba ťažkosti vychádzať s príbuznými, priateľmi a známymi osobami. V prípade ťažkostí sa sledujú dôvody týchto ťažkostí, napr. z dôvodu obmedzenej komunikácie (narušená schopnosť verbálnej komunikácie, osoba nepočuje). Dôvodom môže byť skutočnosť, že táto osoba nepočuje dobre ani s pomôckou a z toho dôvodu sa stráni ľudí alebo je podozrievavá, vzťahovačná, má napr. paranoidnú poruchu osobnosti alebo iné poruchy ovplyvňujúce jej komunikačné schopnosti.

Príklad: Vychádzať s príbuznými, priateľmi a známymi nie je schopné 12-ročné dievča s detským autizmom a zníženým intelektom, ktoré je plne neverbálne, vydáva len zvuky, nepozná ani posunky. Dievča nedokáže komunikovať ani s vlastnou rodinou, slabé je aj porozumenie. Matka dokáže určiť jej potreby len na základe pozorovania.

32. Schopnosť udržiavať priateľstvá a sociálne kontakty

Posudzuje sa schopnosť posudzovanej osoby udržiavať si priateľstvá a sociálne kontakty. V prípade ťažkostí je vhodné uviesť dôvod ťažkostí do komentára. Myslí sa tým, či je človek

schopný udržiavať kontakt s priateľmi, známymi, alebo je v dôsledku zdravotného postihnutia úplne izolovaný, má extrémne ťažkosti udržiavať kontakt.

Doplňujúce otázky k oblasti Vzťahy s ľuďmi

D22 Požiadat' a zabezpečiť si pomoc

Posudzuje sa, či má posudzovaná osoba ťažkosti požiadať o pomoc alebo spýtať sa na cestu (napr. pri navigácii k cieľu cesty, zavolať si pomoc).

D23 Vedieť sa zapojiť do bežnej skupinovej aktivity

Hodnotí sa, či má posudzovaná osoba fyzickú alebo psychickú bariéru zapojiť sa do skupinových aktivít. Sleduje sa nielen stupeň ťažkostí, ale je potrebné identifikovať aj dôvod týchto ťažkostí.

Účasť v spoločnosti

33. Rozpoznať príbuzných, priateľov a známe osoby

U posudzovanej osoby sa hodnotí, či poznáva blízke osoby, vie s kým býva, spoznáva a správne identifikuje spolužiakov, kolegov.

34. Orientovať sa v známom prostredí

Hodnotí sa, či sa vie posudzovaná osoba orientovať napr. v byte, v prostredí školy, zamestnania, v okolí jej bytu/domu.

35. Orientovať sa v neznámom prostredí

Posudzuje sa schopnosť posudzovanej osoby orientovať sa na stanici v cudzom meste, v novej nemocnici, na úrade, kde ešte nebola, v novej škole.

36. Schopnosť zapojiť sa do spoločenských aktivít, napríklad pracovných, náboženských, školských alebo do osláv a návštev

Hodnotí sa schopnosť posudzovanej osoby zapojiť sa do daných aktivít, ak napríklad nemá pomôcku, alebo má pomôcku, napríklad načúvací aparát tak nepociťuje ťažkosti.

Doplňujúce otázky k oblasti Účasť v spoločnosti

D24 Schopnosť adaptovať sa na zmeny vo svojej rutine

Posudzuje sa schopnosť posudzovanej osoby adaptovať sa na zmeny vo svojej rutine. Ide napríklad o schopnosť prispôbiť sa skoršiemu vstávaniu, zmene pracovného režimu (nočná práca, denná práca), zmeniť trasu cestou do školy, do práce, zmena lekára.

D25 Orientovať sa v čase a priestore

Hodnotí sa miera ťažkostí posudzovanej osoby rozpoznať aký je čas, mesiac, obdobie, kde sa nachádza, orientácia v známom prostredí.

D26 Schopnosť zistiť informáciu k správnej smeru a cieľu cesty

Posudzuje sa fyzická a psychická schopnosť posudzovanej osoby zistiť, ako sa dostane na miesto (napríklad schopnosť zistiť odchod vlaku, autobusu na informačnej tabuli, pozrieť si na internete trasu), spýtať sa a správne naložiť s informáciou.

D27 Vykonávať činnosti pre uplatnenie sa na trhu práce (vyhľadať inzerát, zareagovať na ponuku, poslať motivačný list a životopis, osobne sa zúčastniť a absolvovať pracovný pohovor)

U posudzovanej osoby sa hodnotí miera ťažkostí vykonať uvedené činnosti samostatne alebo s pomocou kompenzačných pomôcok (napríklad vytvoriť životopis, motivačný list).

D28 Skontrolovať priebeh a výsledok svojej pracovnej alebo vzdelávacej činnosti

Hodnotí sa miera ťažkostí u posudzovanej osobe pri kontrole priebehu a výsledku pracovnej alebo vzdelávacej činnosti (napríklad: ide si zohriať jedlo, naloží si len časť; naloží práčku a zabudne ju zapnúť; zabudla, že prala; varí, ale nedovarí, neosolí a pod.).

D29 Používať bežné komunikačné prostriedky

Posudzuje sa schopnosť hovoriť a počúvať, používať bežným spôsobom komunikačné prostriedky (napríklad telefón, počítač, internet), ale aj s pomocou náhradného stereotypu alebo mechanizmu, ktorý je bežne prijateľný.

Za bežný komunikačný prostriedok sa nepovažuje Braillovo písmo a posunkový jazyk.

Doplňujúce otázky k opakovaniu ťažkostí a uskutočňovaniu aktivít

D30 Koľko dní v priebehu posledného mesiaca boli tieto ťažkosti prítomné?

Uvedie sa, koľko dní mala za posledný mesiac posudzovaná osoba ťažkosti pri bežných činnostiach

D31 Koľko dní v priebehu posledného mesiaca nebola posudzovaná osoba schopná uskutočňovať aktivity, činnosti alebo prácu, ktorej sa bežne venuje, a to z dôvodu dôsledkov jej aktuálneho zdravotného stavu?

Uvedie sa, koľko dní nebola posudzovaná osoba vôbec schopná vykonávať činnosti, ktorým sa bežne venuje. Jedná sa o ťažkosti s vykonávaním aktivít, ktoré bežne vykonáva, nie ktoré by vykonávala, keby mala čas, keby sa jej chcelo; alebo ich nevykonávala nikdy, alebo len zriedkavo.

D32 Koľko dní v priebehu posledného mesiaca bola posudzovaná osoba nútená obmedziť uskutočňovanie bežných aktivít, činností a práce, a to z dôvodu dôsledkov jej aktuálneho zdravotného stavu?

Uvedie sa, koľko dní bola nútená obmedziť niektoré činnosti, ktorým sa bežne venuje.